

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 150/2011), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ godine donijela

ZAKLJUČAK

1. Prihvaća se Nacrt kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja, u tekstu koji je dostavilo Ministarstvo zdravlja aktom, KLASA: 011-02/13-02/179, URBROJ: 534-10-1-2-2/13-3, od 26. studenoga 2013. godine.
2. Ovlašćuje se prof. dr. sc. Rajko Ostojić, dr. med., ministar zdravlja, za potpisivanje Kolektivnog ugovora iz točke 1. ovoga Zaključka.
3. Zadužuje se Ministarstvo zdravlja da o ovom Zaključku izvijesti potpisnike Kolektivnog ugovora iz točke 1. ovoga Zaključka.

KLASA:
URBROJ:

Zagreb,

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

OBRAZLOŽENJE

Županijski sud u Zagrebu 16. travnja 2013. godine donio je presudu Poslovni broj 11. Gžr-425/13-2 kojom je utvrđeno da je Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja od 27. listopada 2011. („Narodne novine“, br. 126/11) sklopljen na nezakonit način te da je kao takav ništetan i bez pravnog učinka, čime je potvrdio prvostupanjsku presudu Općinskog suda. Navedenu presudu Ministarstvo zdravlja zaprimilo je 26. lipnja 2013. godine.

Budući da donošenjem presude Županijskog suda u Zagrebu nije bilo više kolektivnog ugovora koji bi se primijenio za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja, dana 5. srpnja 2013. godine, netom prije isplate plaća radnicima za lipanj 2013. godine, zaključen je Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja („Narodne novine“, br. 88/13) na vrijeme od tri mjeseca, kao premosnica do sklapanja novog kolektivnog ugovora koji se trebao ispregovarati u sljedećim mjesecima. Tim Kolektivnim ugovorom osiguralo se da se svim radnicima u djelatnosti zdravstva i zdravstvenog osiguranja isplati plaća sa svim dodatcima koje definira granski kolektivni ugovor, pri čemu su se prava radnika vratila na ona iz 2005. godine.

Zbog prethodno navedenih razloga, a imajući na umu financijsku neodrživost razine prava iz Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja od 27. listopada 2011., pregovori za sklapanje novoga kolektivnog ugovora započeli su već 31. srpnja 2013. godine. Do 14. studenoga 2013. godine, kada je Nacrt kolektivnog ugovora parafiran, održano je 28 sastanaka pregovaračkih odbora, pri čemu u vremenskom razdoblju od 19. kolovoza do 26. rujna nije održan niti jedan sastanak pregovaračkih odbora zbog provođenja dva postupka mirenja. U kolektivnom pregovaranju sa strane pregovaračkog odbora sindikata sudjelovali su: Samostalni sindikat zdravstva i socijalne skrbi Hrvatske, Hrvatski strukovni sindikat medicinskih sestara-medicinskih tehničara i Hrvatski liječnički sindikat, a pregovarački odbor Vlade sastojao se od predstavnika Ministarstva zdravlja i jedne predstavnice Ministarstva rada i mirovinskog sustava.

Nacrtom kolektivnog ugovora utvrđuju se, između ostalog, specifičnosti koje se odnose na sustav zdravstva i zdravstvenog osiguranja pa se tako uređuje radno vrijeme, trajanje godišnjeg odmora, uvećanje plaće za rad noću, subotom, nedjeljom i praznikom, za prekovremeni rad te rad u drugoj smjeni ili u turnusu, dežurstvu, pripravnosti, rad po pozivu te uvećanja plaće s osnova posebnih uvjeta rada kao i položajni dodaci.

Najosjetljivija pitanja pregovora o novom kolektivnom ugovoru zasigurno su bila pitanja dežurstva i pripravnosti te utvrđivanje radnih mjesta s posebnim uvjetima rada kao i položajni dodaci. Ovim Nacrtom kolektivnog ugovora izvršeno je usklađivanje s odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, odredbama Zakona o radu te europskim direktivama vezano uz dežurstvo kao oblik rada koje se sada uređuje na način da se vrijeme provedeno u dežurstvu smatra radnim vremenom. Isto tako, ukoliko je dežurstvo određeno unutar redovitog mjesečnog fonda sati, plaća se kao redovan rad, a dežurstvo iznad mjesečnog fonda sati plaća se kao prekovremeni rad. Prema prijašnjim kolektivnim ugovorima to nije bio slučaj, pa se primjerice, dežurstvo u 2012. i 2013. godini, imperativno plaćalo kao prekovremeni rad, i to na način da se osnovna plaća uvećavala za 50% i za sve druge dodatke (rad subotom/nedjeljom, rad u drugoj smjeni, noćni rad, dodatke na uvjete rada, te dodatak na iznimnu odgovornost).

Pripravnost i rad po pozivu neophodni su instituti za ostvarivanje prava na redovitu, sveobuhvatnu i dostupnu zdravstvenu zaštitu građana Republike Hrvatske i oni se plaćaju kao prekovremeni rad. Pripravnost je oblik rada kada radnik ne mora biti nazočan u zdravstvenoj ustanovi, ali mora biti dostupan radi obavljanja hitne medicinske pomoći. Za vrijeme u kojem je pripravan odazvati se pozivu poslodavca, radnik ostvaruje pravo na naknadu za pripravnost koja se utvrđuje u odnosu na osnovnu plaću i iznosi 3% radnim danom i 5% subotom i nedjeljom i blagdanom. Prema Kolektivnom ugovoru iz 2011. godine naknada za pripravnost se izračunavala u paušalnim iznosima od 30-40-60% od iznosa isplate obračunatog dežurstva, odnosno od 2012. godine kao prekovremeni rad pomnožen s koeficijentima 0,25 ili 0,5, a u 2013. imperativno kao prekovremeni rad na način da se osnovna plaća uvećavala za 50% i za sve druge dodatke (rad subotom/nedjeljom, rad u drugoj smjeni, noćni rad, dodatke na uvjete rada, te dodatak na iznimnu odgovornost). Iz izmjena načina plaćanja pripravnosti jasno je da će financijski troškovi s ove osnove biti znatno manji.

Uvođenjem nove organizacije rada zdravstvenih ustanova, koja je u tijeku, a koja vodi računa o kvaliteti i dostupnosti zdravstvene zaštite i optimalnoj iskorištenosti resursa, znatno će se smanjiti broj sati provedenih u dežurstvu i pripravnosti što će doprinijeti daljnjem smanjivanju troškova po tim osnovama. Upravo s tim ciljem, u ovaj Nacrt kolektivnog ugovora ugrađena je i obveza Ministarstva zdravlja da potrebu, kriterije i postupke za određivanje pripravnosti kao i vođenje evidencije vremena provedenog na radnom mjestu za vrijeme pripravnosti uredi posebnim aktom u roku od 10 dana od dana njegova potpisivanja, kao i da radnik nadslužbe koji zahtijeva pozivanje na rad radnika koji je u pripravnosti, za opravdanost poziva na radno mjesto odgovara pod punom kaznenom i materijalnom odgovornošću.

Primjena određenih prava jasno je definirana Nacrtom kolektivnog ugovora, a vodeći računa o iskustvima primjene prethodnih kolektivnih ugovora, tumačenjima povjerenstava za tumačenje kolektivnog ugovora te mišljenjima koja su iznesena od strane Državnog inspektorata prilikom nadzora rada ustanova. Stoga je u Nacrt kolektivnog ugovora ugrađeno da se za radnike kojima je u koeficijentu složenosti poslova sadržan položajni dodatak ili taj dodatak ostvaruju temeljem odredbi Nacrta kolektivnog ugovora, plaća za vrijeme dežurstva iznad redovnog mjesečnog fonda radnih sati i pripravnosti obračunava u odnosu na osnovnu plaću radnog mjesta na kojem radnik dežura, što znači da je otklonjena mogućnost da netko dežura ili je pripravan primjerice, kao rukovoditelj, a što će dodatno racionalizirati troškove poslovanja.

Ovim Nacrtom kolektivnoga ugovora nastojale su se ispraviti dosadašnje nesuklađenosti da radnici koji rade u istim ustrojstvenim jedinicama i posao im je međusobno vezan imaju različite dodatke s temelja posebnih uvjeta rada. Tako su primjerice, liječnik specijalist kirurg i zdravstveni radnik u operacijskoj dvorani imali različiti postotak uvećanja osnovne plaće s temelja posebnih uvjeta rada. Određeni su manji postoci uvećanja plaće po osnovi uvjeta rada za medicinske sestre/medicinske tehničare na bolničkim odjelima kojima je utvrđen dodatak od 14% za razliku od prava iz Kolektivnog ugovora iz 2011. godine kojim je taj postotak iznosio 16%.

Treba naglasiti da je za znatan dio radnih mjesta ovim Nacrtom kolektivnog ugovora određeno da im dodatak na posebne uvjete rada pripada isključivo pod uvjetom 2/3 radnog vremena te je po prvi puta jasno definirano da se pod pojmom dvije trećine radnog vremena smatra vrijeme koje u tijeku mjeseca radnik provede na obavljanju poslova s posebnim uvjetima.

Položajni dodaci koji su definirani u Nacrtu kolektivnog ugovora smanjeni su sveukupno za 20% i za njih je po prvi puta eksplicitno definirano da se ne primjenjuje na radnike kojima je koeficijentom složenosti poslova utvrđen položajni dodatak kao sastavni dio koeficijenta, uz to da se ne mogu kumulirati s dodatcima za posebne uvjete rada. Predmetno će također utjecati na daljnje financijske uštede primjenom ovog Nacrta kolektivnog ugovora.

Ukupno trajanje godišnjeg odmora prema ovom Nacrtu kolektivnog ugovora ne može iznositi više od 30 radnih dana, dok je Kolektivnim ugovorom iz 2011. godine taj broj dana iznosio 32. Predmetno će također utjecati na smanjenje sredstava potrebnih za realizaciju ovog Nacrta kolektivnog ugovora, jer će biti manja potreba za zamjenom odsutnih radnika.

Ovim Nacrtom kolektivnog ugovora jasno je definirano da se raspored radnog vremena odnosi na smjene, turnuse i dežurstva, a u slučaju preraspodjele, radno vrijeme svodi se na prosječno puno radno vrijeme na razini mjeseca, čime će poslodavac plan i organizaciju rada vršiti na mjesečnoj razini što će otkloniti dio troška prekovremenih sati jer prema Kolektivnom ugovoru iz 2011. godine nije bila moguća preraspodjela radnog vremena.

Povećanje plaće na temelju prihoda ostvarenog na tržištu ovim je Nacrtom kolektivnog ugovora definirano samo i isključivo u slučaju da se radi o pozitivnom financijskom poslovanju i uz prethodnu suglasnost Ministarstva zdravlja, dok je prema svim prethodnim kolektivnim ugovorima poslodavac mogao povećati plaće bez prethodno navedenih preduvjeta. S obzirom da su određeni poslodavci s toga temelja povećavali plaće, isto više neće biti moguće i ostvariti će se dodatno smanjenje troškova, ali i ujednačeno postupanje za sve na koje se primjenjuje ovaj Nacrt kolektivnog ugovora.

Iz navedenog proizlazi da provedba predloženog Nacrta kolektivnog ugovora neće zahtijevati dodatna financijska sredstva, odnosno ostati će unutar financijskih sredstava isplaćenih u 2012. godini.

Slijedom navedenog, predlaže se Vladi Republike Hrvatske prihvaćanje Nacrta kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja, te ovlašćivanje ministra zdravlja za potpisivanje Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja.